

tímto právním stanoviskem nenakládá se se žalovaným proti úmyslu zákona snad krutě, toho dokladem je ustanovení § 333 obč. zák., vedle něhož ani bezelstný držitel nemůže požadovati cenu, kterou on dal svému předchůdci za to, že věc mu přenechal. Přenechati pak bezelstnému držiteli v případě, že věc úplatně dále zcizil, peníz, který za věc utržil, znamenalo by vlastně, že nahražovalo by se mu to, co on svému předchůdci za věc dal. Má tedy žalobce právo, žádati na žalovaném vydání peníze, který tento za věci utržil.

Čís. 530.

Pro povinnost dráhy k náhradě za zboží z ciziny dovážené nejsou směrodatny cizozemské ceny maximální, nýbrž běžné ceny utvořené v mezinárodním obchodování.

(Rozh. ze dne 1. června 1920, Rv I 187/20.)

Dne 15. září 1917 odeslána byla z Pětikostelí v Uhrách bedna čajového másla do Prahy, kdež zjištěn úbytek 70 kg. Obecná obchodní cena v místě a v době odeslání činila 26 K, tamní maximální cena pak 11 K 40 h za 1 kg. Příjemce domáhal se náhrady, vypočtené na základě obecné ceny obchodní. Žalovaná dráha uznala ve sporu povinnost ku zaplacení náhrady na základě ceny maximální. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě v plném rozsahu. D ů v o d y: Dle § 88 žel. dopr. ř. jest dráha povinna nahraditi obecnou obchodní cenu ztracených 70 kg čajového másla. Soud zjistil, že obecná obchodní cena exportního čajového másla v den podání zásilky na dráhu činila 26 K za 1 kg, tudíž stálo 70 kg 1820 K. Že maximální cena činila pouze 10 K 24 h resp. tržní cena pak 11 K 40 h má soud za bezvýznamné, poněvadž se jednalo o máslo, určené pro vývoz do ciziny, a tu rozhodnými mohou býti pouze ty ceny, které se za takové máslo platily. Poněvadž pak máslo bylo kupováno v cizině pro vývoz, nemohou býti rozhodny tamnější maximální ceny, ježto, jak všeobecně známo, za maximální ceny máslo se nedostalo a to tím méně, když se jednalo o zásobování tuzemska máslem z ciziny, takže pouze ceny, které se všeobecně za takovéto máslo platily, v úvahu jako obecná obchodní cena přijíti mohou. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Dopravní řád železniční ve svém § 88 v souhlasu s ustanovením čl. 396 obch. zák. a čl. 34 mezin. úmluvy nařizuje, že dráha, když k náhradě jest povinována, musí hraditi obecnou obchodní cenu, kterou mělo zboží v době přijetí k dopravě na místě odeslání. Místem odeslání je v tomto případě Pětikostelí v Uhrách a dobou přijetí k dopravě den 15. září 1917. Procesní soud bezvadně zjistil, že obecná obchodní cena čajového másla, do ciziny určeného, činila v Pětikostelí 26 K za jedno kilo. Cenu tu soud první stolice také zcela správně určil za podklad svému rozhodnutí o výši náhrady. Zákon nikde nepřipouští výjimky z pravidla shora uvedeného. Obecná obchodní cena řídí se dle poměru nabídky a poptávky, není tedy stálá a nebyla také regulována pro obchod na vývoz. Vývoz másla z Uher do Čech byl přípustným, vždyť by jinak dráha máslo k dopravě ani nepřevzala, a tu není možno se odvolávati na určené maximální ceny másla, a sice ani pro místa exportu ani pro místa importu, neboť ceny ty byly stanoveny pro

producenty a kupitele každé jednotlivé země, měly za účel zabrániti stoupaní cen zboží v zemi se nalézajícího, ale neměly snad brániti dovozu odjinud. Ostatně v Uhrách stanovené maximální ceny pro Čechy žádné závazné platnosti nemají. Dovoz byl všemi možnými prostředky usnadňován a podporován, a nikde nebyl stanovením maximálních cen stěžován. Nejde tu tedy o případ § 1059 obč. zák., při němž dlužno ještě poukázati k tomu, že smlouva o dodání uzavřena byla v cizině, za kterou Uhry vůči Rakousku vždy považovány byly, a dráha nedokázala, že by tam také pro export nějaké maximální ceny byly stanoveny (§ 37 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nemůže býti pochybnosti, že účelem stanovení maximálních cen jest ochrana spotřebitelů proti libovolnému zvyšování ceně. Že tato ochrana vztahovati se může jen na spotřebitele domácí, nikoliv cizí, jest samozřejmo, uváží-li se, že zákonodárce není ani povolán k tomu, aby se ujímal zájmů cizinců v cizině bydlících a bral je v ochranu proti výrobcům a obchodníkům domácím. Z toho plyne, že při posuzování otázky výše škody za ztracené zboží nemohou býti rozhodnými maximální ceny v území bývalého Zalitavska k ochraně tamějších spotřebitelů stanovené. Rozhodné jest tu pouze ustanovení § 88 d. ř. žel., že dráha je povinna nahraditi obecnou cenu. Soud zjistil, že obecná obchodní cena másla pro vývoz určeného v Pětikostelí činila 26 K za 1 kg. Tvrzení, že by maximální cena v Uhrách stanovená byla pro toto »zboží« at již exportní neb importní, všeobecně závazná, odporuje tedy zjištěním soudu procesního a jest proto závěr, k němuž dovolání dochází, že koupě a prodej čajového másla za kupní cenu, převyšující cenu maximální, jest neplatný a nedovolený, a že by proto de jure žalobci nepřislušela ani náhrada cen maximálních, — nesprávným, neboť se tu dovolání uchyluje od zjištění soudu procesního, které soud odvolací za své přijal a jímž je také soud dovolací vázán.

Čís. 531.

Obchodní pomocník, mající nárok na tantiemu dle obchodního zisku, může sice žádati o vyúčtování zisku, nikoli však o přísežné dotvrzení správnosti vyúčtování.

(Rozh. ze dne 1. června 1920, Rv I 218/20.)

Žalobce byl ředitelem továrny žalované firmy a měl kromě pevného platu nárok na 5% tantiemu z ročního výtěžku. Dne 26. března 1917 dal žalobce jednorocní výpověď, jež byla žalovanou přijata. Dne 28. června 1917 dala žalovaná žalobci dovolenou a zřekla se až na další jeho služeb. Od 1. července 1917 do konce února 1918 konal žalobce vojenskou službu, načež dne 1. března 1918 nastoupil službu u jiné firmy. Žalovaná firma platila žalobci měsíční služné až do konce února 1918, tantiemu pouze do 30. června 1917. Žalobou domáhal se žalobce na žalované vyúčtování za dobu od 1. ledna 1917 do 26. března 1918 jakož i, by složila přísahu, že bilance jsou správné a úplné. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o-